

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-05-88/2-T
Datum: 18. januar 2012.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM II

U sastavu: sudija Christoph Flügge, predsjedavajući
sudija Antoine Kesia-Mbe Mindua
sudija Prisca Matimba Nyambe

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 18. januara 2012.

TUŽILAC

protiv

ZDRAVKA TOLIMIRA

JAVNO

**PROTIVNO MIŠLJENJE SUDIJE PRISCE MATIMBE NYAMBE NA ODLUKU
PO ZAHTJEVU ODBRANE ZA ODOBRENJE DA ULOŽI ŽALBU**

Tužilaštvo

g. Peter McCloskey

Optuženi

Zdravko Tolimir

1. Prilažem Protivno mišljenje s obrazloženjem iz "Odluke po Zahtjevu odbrane za odobrenje da uloži žalbu", koja je većinom glasova donesena 13. januara 2012. godine (dalje u tekstu: Odluka većine).

2. Pravilo 73(B) Pravidnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) predviđa sljedeće:

Na odluke o svim podnescima interlokutorna žalba može se uložiti samo uz odobrenje pretresnog vijeća, koje takvo odobrenje može dati ako se odluka tiče pitanja koje bi u znatnoj mjeri uticalo na pravično i ekspeditivno vođenje postupka ili ishod suđenja, te ako bi, po mišljenju pretresnog vijeća, promptno rješenje Žalbenog vijeća moglo suštinski pospješiti postupak.

3. Redigovani dijelovi koji se razmatraju u paragrafima 15 i 16 Odluke većine uključuju sljedeće: "[Tolimir] je pregovarao s Avdom Palićem. Tolimir je zatražio od Avde Palića da naredi svojim vojnicima da predaju oružje i da će biti prebačeni u Tuzlu helikopterom. Trebalo je da stignu helikopteri. Avdo nije na to pristao."¹

4. Prvo ću razmotriti uslov iz pravila 73(B) da se "... odluka tiče pitanja koje bi u znatnoj mjeri uticalo na pravično i ekspeditivno vođenje postupka ili ishod suđenja...".

5. U svom "Zahtjevu za odobrenje za ulaganje žalbe na Odluku po Zahtjevu tužilaštva za ponovno razmatranje prihvatanja pismenih dokaza svjedoka br. 39 na osnovu pravila 92bis", koji je na engleskom jeziku podnesen 24. novembra 2011. godine (dalje u tekstu: Zahtjev), odbrana se žestoko protivi redigovanju dijelova transkripta ili dokaznih predmeta koji se odnose na djela i ponašanje Zdravka Tolimira zbog toga što to može uticati ishod suđenja.² Ta redigovanja odnose se na "informacije o kontaktima i kontekstu kontakata između Zdravka Tolimira i Avde Palića (komandanta Žepačke brigade) [...] pregovorima Zdravka Tolimira s komandantom Žepačke brigade tokom evakuacije civila iz Žepe u kojima mu nudi evakuaciju helikopterom ako Armija BiH preda oružje u enklavi".³ Odbrana nastavlja:

Pošto je Zdravko Tolimir učestvovao u pregovorima u Žepi, pobrinuo se da evakuacija teče bez problema i pružio potpunu bezbjednost onima koji su bili evakuisani [...], nije primjereno redigovati

¹ *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, T. 7018 (7. februar 2007.).

² Zahtjev, par. 5.

³ *Ibid.*

taj dio svjedočenja svjedoka br. 39 iz transkripta. Odbrana smatra da je neprimjereno redigovati dijelove transkripta o najvažnijem pitanju u krivičnom postupku (djela i ponašanje optuženog) ako je svjedok dostupan pošto bi se Pretresnom vijeću uskratile relevantne informacije koje bi mogle uticati na ishod postupka, a odluka Žalbenog vijeća o prihvatanju dokaza svjedoka br. 39 na osnovu pravila 92bis bi značajno pospješila postupak.⁴

6. Optuženi se, između ostalog, tereti za prisilno premještanje i deportaciju. Stav odbrane je da je ono što se desilo u Žepi bila evakuacija stanovnika Žepe ili, drugim riječima, redovna evakuacija. S druge strane, tužilaštvo tvrdi da je evakuacija bila prisilno premještanje.

7. Čini mi se da bi redigovanje relevantnih dijelova transkripta uskratilo Vijeću dijelove dokaza koji mogu uticati na ishod suđenja u smislu pravila 73(B), kao i da bi neodložno rješenje Žalbenog vijeća ne samo suštinski pospješilo postupak, već bio bilo u interesu pravičnog i ekspeditivnog vođenja suđenja. Pošto se redigovani dijelovi odnose na evakuaciju civilnog stanovništva Žepe, koja je sporna, njihovo izostavljanje znači da će Vijeću biti uskraćeni dokazi potrebni za donošenje konačne odluke o tome da li je optuženi kriv za prisilno premještanje/deportaciju. To može uticati na ishod suđenja i na štetu je prava optuženog da u potpunosti iznese svoju odbranu.

8. Što se tiče dispozitiva Odluke većine da "optuženi ne navodi kako bi u tom pogledu Pobjana odluka ispunila kumulativne kriterijume pravila 73(B)" u ovom predmetu, optuženi navodi da bi izostavljanje redigovanih dijelova dokaza značajno uticalo na pravično vođenje postupka pošto bi Vijeću bili uskraćeni ti dokazi u donošenju konačne odluke; a to može uticati ishod suđenja. U stvari, optuženi dovodi u pitanje činjenicu da je Pretresno vijeće u Pobjanoj odluci krivo primijenilo kriterijume iz pravila 92bis. Prema mom mišljenju, neodložno rješenje Žalbenog vijeća može suštinski pospješiti postupak i spriječiti nepravdu prema optuženom koja bi ugrozila njegovo pravo na propisno vođen postupak. Smatram da su ispunjeni kriterijumi navedeni u pravilu 73(B) da bi Vijeće moglo izdati odobrenje za ulaganje žalbe; postupiti suprotno tome bi bilo očigledno nepravično i nepravedno.

9. U paragrafu 16 Odluke većine stoji da "Vijeće konstatuje da je isključiva svrha redigovanja dijelova dokaza koji se odnose na djela i ponašanje optuženog prilikom

⁴ *Ibid.*

prihvatanja dokaza na osnovu pravila 92bis zaštita prava optuženog, budući da prihvatanje takvih dokaza znači da se on ne može suočiti s osobom koja ga optužuje". Slažem se s tim obrazloženjem, naročito kada se radi o optuženom koji se sam zastupa, kao što je ovdje slučaj. Zaštita njegovih prava mora takođe podrazumijevati poštovanje odluka koje on donosi. Vijeće može davati smjernice. Međutim, na kraju optuženom se mora omogućiti da vodi svoju odbranu onako kako smatra da treba. U ovom slučaju, optuženi se odrekao prava da redigovani dijelovi budu izostavljeni iz transkripta koji je uvršten u dokaze, a Vijeće ne treba da se previše trudi da ga prisili na korištenje njegovih prava kada je on izričito odlučio da ih se odrekne. Štaviše, optuženi je već u nepovoljnom položaju samom činjenicom da nema mogućnost da unakrsno ispita svjedoka.

10. Što se tiče dispozitiva u paragrafu 16 Odluke većine da "... optuženi ima priliku da izvede dokaze o bilo kojem pitanju koje je predmet redigovanih dijelova iskaza svjedoka br. 39 ako smatra da je korisno za tezu odbrane", optuženi se zapravo obraća Vijeću sa Zahtjevom u ovoj fazi postupka. Navoditi da optuženi ima priliku da iste dokaze izvede kasnije nije u interesu ekspeditivnog suđenja jer će on možda zbog toga morati izvesti dodatne dokaze posredstvom svjedoka u sklopu izvođenja svoje odbrane. Iz svih gorenavedenih razloga, smatram da je optuženi ispunio kriterijume iz pravila 73(B) da mu se odobri izdavanje odobrenja za ulaganje žalbe.

11. Osim toga, zahtjev je podnesen na osnovu pravila 73(B), koje Pretresnom vijeću daje diskreciono pravo da odobri ili ne odobri zahtjev. Pravo na žalbu je univerzalni pravni princip u sklopu svih glavnih pravnih sistema u svijetu. Odobravanjem ovog zahtjeva Pretresno vijeće *ne* bi neprimjereno koristilo svoje ovlaštenje na osnovu pravila 73(B). Ja to ovdje ne bih smatrala krivim ili neprimjerenim korištenjem njegovog diskrecionog ovlaštenja. Pretresno vijeće bi bolje ispunilo potrebu da se zaštite interesi optuženog, naročito optuženog koji se sam zastupa, kada bi odobrilo ovaj zahtjev. Odobravanjem zahtjeva ne bi se nanijela šteta tužilaštvu. Što se Vijeća tiče, sa što više informacija raspoláže, spremnije je na ostvarivanje svog mandata utvrđivanja istine koji mu je dodijelio UN. Iz tih razloga, Pretresno vijeće bi na čvrstim osnovama vršilo svoja diskreciona ovlaštenja prema pravilu 73(B) ako bi u korist optuženog odobrilo zahtjev za odobrenje za ulaganje žalbe.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan tekst na engleskom jeziku.

/potpis na originalu/
sudija Prisca Matimba Nyambe

Dana 18. januara 2012.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]